

да знае непрѣменно нуждни-тѣ и рѣдовни орждия що са намиратъ въ него и какъ да работи съ тѣхъ. Камъ тѣзи орждия принадлежатъ преди всичко: мозакъ - тѣ заедно съ нерви-тѣ си, умствени-тѣ способности и орждие-то за говорение. Тѣзи органи за да бѣдѣтъ полезни на умъ-тѣ, искатъ не само естествена храна, но още и едно привикване споредъ както го изискватъ обстоятелста-та.

Человѣческо-то тѣло е подобно на една машина, на която всички сечива са намиратъ на место-то си, всичко е поставенно правилно тамъ, дѣ-то трѣбва, всичко прилѣга едно до друго; но тя пакъ не може да работи, до дѣ не са употребени една вѣншна сила: оганъ или вода, или вѣздухъ, кои-то да я подкаратъ въ движение; тѣй сѣщо е и наше-то тѣло. Не е доста само да гледаме да си запазимъ живота и здравие-то, макаръ че всички ставици и жици, кои-то сѣставатъ тѣло-то ни сѣ въ правиленъ рѣдъ, но тѣзи части трѣбва, както и машина-та, да са подклаждатъ — да са мажатъ. А това става само тогава, кога-то доставяме на тѣло-то си отъ вѣнъ таквизи материи, кои-то да сѣ въ сѣстояние да забавляватъ частаци-тѣ му или непрѣстанно-то му дѣйствие за живѣяние. Тѣзи материи трѣбва да сѣ таквизи, кои-то не само да даватъ сила на наши-тѣ органи, но въ сѣщо-то време да могатъ за заместватъ онѣзи сѣставни части на органи-тѣ, кои-то сѣ исхабени. Защо-то всички-тѣ части на наше-то тѣло полека-лека са исхабяватъ — изработватъ, то по тази причина трѣбва постоянно да са подновяватъ. Това постоянно подновявание става въ тѣло-то ни само съ помоща на кръвъ-та.

И тѣй главна-та разлика между парова-та машина и наше-то живо тѣло са сѣстои въ това, че на машина-та части-тѣ не са подновяватъ отъ само себе си, както става въ наше-то тѣло, и че подновявание-то както и подклаждане-то са прави съ други материи (желѣзо, стомана, перинчъ; съ вѣглища, вода, вѣздухъ); всички-тѣ тѣзи нѣща не сѣ потрѣбни при наше-то тѣло. Кога са подновява една парова машина, въ продължение на това време, тя не може да работи нищо — тя почива; а пакъ съ наше-то тѣло, кога са подновяватъ сѣставни-тѣ му части, кога са промѣняватъ материи-тѣ, таквози едно почивание не са случва. Но и наши-тѣ сечива, кои-то каратъ животъ-тѣ на тѣло-то ни, кога са исхабятъ и тѣмъ трѣбва малко почивка, какво-то да могатъ пакъ да са сѣвзематъ и подновятъ ма ново за да почнатъ работа-та си. Кога са утרוши тѣло-то ни, мускули-тѣ искатъ да си починатъ; тѣй и умъ-тѣ иска да са поуталожатъ, кога-то е работилъ